

sige, at Tiderne ikke tillade, at der gives højere Løn, thi Landbrugsministeren har jo selv sagt, at Tiderne vare gode, og vi gøre dem jo bedre ved uhyre kolossale Skattelettelser, og saa maa de jo dog i alt Fald kunne undvære en Del deraf i Form af højere Arbejds løn til de Mænd, der dog i Sandhed ere Landbrugere, Jordens Dyrkere.

Altsaa, hverken Paastanden om, at Billighed og Retfærdighed kræve disse Skattelove, eller Paastanden om, at det betrængte Landbrug kræver dem som en Nødhjælp, holde Stik. Men, siger man saa endelig, disse Skattelove skulle heller ikke bedømmes sagligt og reelt, de skulle bedømmes politisk, storpolitisk; dertil ere de komne til Verden, og dertil skulle de ende deres Bane, nemlig at være storpolitiske, at være et Redskab i Politikken, en politisk Løftestang, en politisk Lanse for det ene eller det andet Parti. Og det er jo rigtigt, saaledes kom de til Verden. Det var jo Reedtz-Thotts store Plan at støde denne Lanse mod det efter Forliget nyskabte store Flertal for at sprænge dette Flertal. Jeg ser ogsaa, at det mere og mere er denne Begrundelse, man vender tilbage til, særlig fra radikal Side. Man maa indrømme, at det er tarvelige Love, daarlige Love reelt set. Man har selv sagt det mange Gange, og selv om man ikke indrømmede det, skulde vi nok være der med Citater, der vise, at baade det ærede Medlem for Sæby (Vilhelm Lassen) og det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) have sagt, at det var tarvelige Love, og det endda, da de havde en Skikkelse, der dog var bedre end den, de faa nu. Men, siger man, storpolitisk set have de været til den største Gavn for Venstre, thi naar der nu sidder et saa udmærket Ministerium paa denne Plads, skyldes det Skattelovene; de ere Løftestangen, der have løftet Ministrene op paa de Højsæder, de nu indtage.

Ja, det kan jo ikke nægtes, at man faar en vis Beundring for den Manøvre dygtighed, der er udfoldet fra Flertallets og de nuværende Ministres Side. Rent taktisk set er der udfoldet en Række glimrende Manøvrer. Man har udført det, at man har vendt disse Skattelove bort fra deres Hensigt, at sprænge Venstre, over til det at sprænge Højre. Det er en glimrende taktisk Manøvre, det maa man anerkende, og det har jeg altid anerkendt. Men er det egentlig saa løjerligt, at man har ødelagt Moderationen saa fuldstændig, at den kun har tilbage nogle tarvelige Rester (Afbrydelse)... Ja, det er væsentlig kun de tarvelige Elementer, der

ere tilbage, de bedre Elementer sige jo, at de ikke ville modtage Genvalg...

Formanden: Det vil ikke være heldigt at udtale sig i saadanne Former om Kolleger i Folketinget.

Borghjerg: At dette moderate Parti nu er saa komplet ødelagt, er det saa løjerligt? Venstre har jo ødelagt det med Moderation. Hvad skulde det moderate Parti stille op lige over for en saadan Ærke-Moderation som den, der mødte det fra Venstres Side? (Tilraab). Ja, det maatte jo drukne i den. Hvad skulde de moderate gøre? Naar Venstre overbød dem ved en saadan Ærke-Moderation som den, men her har vist i Skattesagen, saa maatte de jo forsvinde. Jeg kan godt forstaa, at de, som det ærede Medlem for Viborg (Ravn), ere kede af at sidde her og lade sig kommandere af 10 Grever i Lands-tinget. Der er dog alligevel hos disse Mænd noget tilbage af deres demokratiske Følelser fra gammel Tid. De synes, vel er Moderation god, men Moderation kan ogsaa være for grov, saaledes som den, der i dette Tilfælde er drevet fra Venstres Side. De kunde jo vende tilbage til deres Ungdoms Radikalisme og deres Manddoms stolte Tid, men de have jo selv senere været med til at udbrede den moderate Stemning i Befolkningen og særlig i Gaardmandsstanden, hvori Venstres Moderation er trivedes saa ganske fortræffeligt, at de moderate Vælgere faktisk ere gaaede op i Reformpartiet. Saa det er jo ikke saa løjerligt, at man har ødelagt Moderationen ved Hjælp af sin moderate Skattepolitik.

Og det er ikke saa underligt, at man har reduceret Agrarforeningen ved Hjælp af agrariske Overbud. Man skød Per Gantes Genvej, man drev Ultraagrarpolitik, og saa kunde den stakkels Agrarforening ikke trives. De Skattelove, her er Tale om, overbyde Agrarforeningens eget Program i en ganske overordentlig Grad. Agrarforeningens eget Program, der blev vedtaget i Odense, jeg tror den 22. November 1893, var saa beskedent i sine Fordringer, at det ikke forlangte andet end Statshjælp til en Lettelse af Hartkornsskatterne, navnlig Kommunernes. Det var Agrarforeningens forholdsvise beskedne Krav i 1893. Men nu byder man dem over og siger: Vi kvittere, vi afskaffe samtlige Hartkornsskatter. Ja, paa den Maade kan man jo let holde Agrarforeningen og det ny politiske Personel, som den muligvis kunde have skabt, nede, naar man selv